

A hazai állomány legjava

Az idei XXII. Alföldi Állattenyésztési és Mezőgazda Napokon 25 kiállító 130 tenyészállatával képviselte a holstein-fríz fajtát. A tejhasznú szarvasmarhák show bírálatára a holland Jan Steeginket kérték fel. A Koncentrált Tejű Fajták Tenyésztő Egyesülete 3 fajtával jelent meg a kiállításon. A show bírálaton a jersey és svéd vörös teheneket Szőnyi Viktor, az egyesület elnöke és egyúttal küllemi bírálója rangsorolta.

A holstein-fríz fajtát szűz üsző, vemhes üsző és tehen kategóriában bírálták. A holstein-fríz szűz üsző I. kategória harmadik helyezette a Biharnagybajomi Dózsa Agrár Zrt. Szegfű nevű, második helyezette a nagyhegyesi Dézsi Imre tenyészetének Krisztina nevű, első helyezette pedig a dunaújvárosi Pálhalmi Agrospeciál Kft. Vándor nevű üszője lett. A holstein-fríz szűz üsző II. kategória harmadik helyén a Bicskei Mg. Zrt., Etyek Ödön-majori Bogár nevű, második helyén a dunaújvárosi Pálhalmi Agrospeciál Kft. Tóbi nevű, míg első helyén a deszki Agronómia Kft. Virág nevű üszője végzett. A holstein-fríz vemhes üsző III. kategória harmadik helyezette a Biharnagybajomi Dózsa Agrár Zrt. Ökör

A Magyar Mezőgazdaság Kft. különdíjában részesült a VII. kategória győztese, a Makói Hagymakertész Kft. A díj egy védjeggyel és hitelesítési igazolással ellátott herendi porcelán, ami Izsó Miklós híres alkotása, a Táncoló parasztok című kisplasztika sorozatának alapján készült. A díjat Sári Enikő ügyvezető igazgató adta át László Róbert szarvasmarha-ágazat-vezetőnek

nevű, második helyezette a telekgerendási For-Milk Kft. Ugar nevű, első helyezette az érsekivadkerti Agoméra Zrt. Fürtös nevű vemhes üszője lett. A holstein-fríz tehen IV. kategória harmadik helyén a hódmezővásárhelyi Hód-Mezőgazda Zrt. Csóró nevű, második helyén a Biharnagybajomi Dózsa Agrár Zrt. Rózsa nevű, míg első helyén az újirazi Körös 2000 Kft. Csángó nevű tehene végzett. A holstein-fríz tehen V. kategória

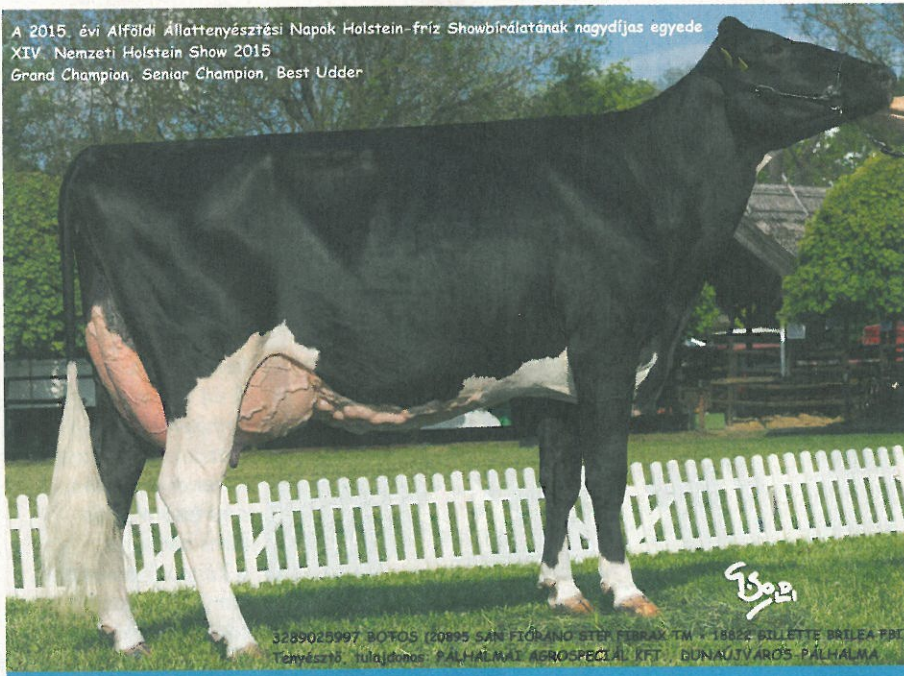
harmadik helyezését a hódmezővásárhelyi Hód-Mezőgazda Zrt. Zsuzska nevű, második helyezését a telekgerendási For-Milk Kft. Csáko nevű, első helyezését pedig a Lajoskomáromi Tejtermelő Kft. Cukor nevű tehene kapta. A holstein-fríz tehen VI. kategória harmadik helyezette a Mezőhegyesi Ménesbirtok Zrt. Leander nevű, második helyezette a Biharnagybajomi Dózsa Agrár Zrt. Mónika nevű, első helyezette a dunaújvárosi Pálhalmi Agrospeciál Kft. Dolli nevű tehene lett. A holstein-fríz tehen VII. kategória harmadik helyén a Biharnagybajomi Dózsa Agrár Zrt. Szegfű nevű, második helyén a hódmezővásárhelyi Hód-Mezőgazda Zrt. Viola nevű, első helyén pedig a Makói Hagymakertész Kft. Pörge nevű tehene végzett. A holstein-fríz tehen VIII. kategória harmadik és második helyezette a Biharnagybajomi Dózsa Agrár Zrt. Szilvia és Virág nevű, míg első helyezette a deszki Agronómia Kft. Dranica nevű tehene lett. A holstein-fríz tehen IX. kategória harmadik helyezését a nagyhegyesi Dézsi Imre tenyészetének Erika nevű, második helyezését a Mezőhegyesi Ménesbirtok Zrt. Szerény nevű, első helyezését pedig a dunaújvárosi Pálhalmi Agrospeciál Kft. Botos nevű tehene kapta. A holstein-fríz tehen X. kategória harmadik helyezette a Pusztavámi Tejszövetkezet Zrt. Remete nevű, második és első helyezette pedig a Bicskei Mg. Zrt., Etyek Ödön-majori Bogár és Hamvas nevű tehenei lettek.

FOTÓ: FÖLDI D. ATTILA ÉS PRÁG FERENC

A kiállítás Intermediate Reserve Champion tenyészállatának, a dunaújvárosi Pálhalmi Agrospeciál Kft. Dolli nevű tehenének bemutatásáért a Holstein-Fríz Tenyésztők Egyesülete különdíjat adott át

A 2015. évi Alföldi Állattenyésztési Napok Holstein-fríz Showbárálatának nagydíjas egyede
XIV. Nemzeti Holstein Show 2015
Grand Champion, Senior Champion, Best Udder

Foró: HFTÉ

A XIV. Nemzeti Holstein Show idei győztes egyede, Botos

→ A csapatverseny harmadik helyét a deszki Agronómia Kft., második helyét a Mezőhegyesi Ménesbirtok Zrt., első helyét pedig a Bicskei Mg. Zrt., Etyek, Ödön-major érdemelte ki.

A Holstein-Fríz Tenyésztők Egyesületének különdíját kapta a kiállítás legszebb

tőgyű, Botos nevű tehenéért a dunaujvárosi Pálhalmi Agrospeciál Kft., az összetett pontverseny kiírásának eleget tevő, legeredményesebben szereplő tenyésztet a Bihar-nagybajomi Dózsa Agrár Zrt. (a kiírás alapján 61 pontot szerzett), a kiállítás Junior Champion Virág nevű tenyészállatáért a

deszki Agronómia Kft., a kiállítás Senior Champion tenyészállata, a Botos nevű tehen bemutatásáért a dunaujvárosi Pálhalmi Agrospeciál Kft., a kiállítás Senior Reserve Champion tenyészállata, a Hamvas nevű tehen bemutatásáért a Bicskei Mg. Zrt., Etyek Ödön-major és a csapatverseny győztese, a Bicskei Mg. Zrt., Etyek Ödön-major.

A 2015. áprilisi tenyészértékbecslés eredményei alapján a legeredményesebb tenyészbika tulajdonosának vándorszerleget ajánlott fel az egyesület. Ezt a Génbank-Semex Magyarország Kft., a Magor Inox-ET tulajdonosa kapta. A Bos-Genetic Kft. különdíját a X. kategória győztes tenyésztője, a Bicskei Mg. Zrt., Etyek Ödön-major érdemelte ki, a Hamvas nevű tehene bemutatásáért. Az Interbos Kft. különdíját a VI. kategória győztese, a dunaujvárosi Pálhalmi Agrospeciál Kft. kapta. A Holstein-Genetika Kft. különdíját az Intermediate Champion tehen tenyésztője, a Lajoskomáromi Tejtermelő Kft. vehette át. Az Alta Genetics Hungary Kft. szaporítóanyaggal és egy festménnyel díjazta a Senior Champion állat tenyésztőjét, a dunaujvárosi Pálhalmi Agrospeciál Kft.-t. A Génbank-Semex Magyarország Kft. különdíjban részesítette a kiállítás nagydíjas tehenének tenyésztőjét, a dunaujvárosi Pálhalmi Agrospeciál Kft.-t. A SANO-Modern Takarmányozás Kft. különdíját a legszebben fel-

Díjeső Pálhalmának

Négy tehenet vittek a hódmezővásárhelyi megmérettetésre a Pálhalmi Agrospeciál Kft. részéről, a nevezésekkel pedig igazi díjesőben részesültek. A megfelelően felkészített holstein tejhasznú szarvasmarhákkal összesen 10 díjat nyert az állami vállalat, ezek között olyanok voltak, mint a kategória legszebb tőgye, a senior champion, és persze a tejhasznú szarvasmarhákért odaítélt nagydíj is.

„Az állami vállalat a gazdálkodáson túl egy társadalmi missziót is ellát, hiszen arra alakult, hogy elítélteknek biztosítson munkát, és ezzel hasznos feladatot adjon nekik” – mondta el lapunknak Juhász Károly. Az állatokat felvonultató műszakvezető hozzátette: a Pálhalmi Agrospeciál Kft. összesen négyezer hektáron gazdálkodik, növénytermesztési tevékenysége során elsősorban kukoricát, napraforgót és repcét termeszt, ezen felül pedig szálatakarmányt állít elő. Természetesen állatokat is szép számmal tartanak a vállalatnál. „Van közel 800 kocánk, és számos hízósértésünk, ezen felül nagyjából 200 angus húsmarhánk is” – mondta el a műszakvezető.

A mostani nagy sikert, több díj mellett a tejhasznú szarvasmarhák nagydíját is megnyerő Botos nevű tehenet is gondozta elítél, aki bizonyára magáénak is érzi a sikert – jegyezte meg Juhász Károly. A 2010 áprilisában született tehen napi tejrekordja egyébként 41,8 kilogramm volt a feltüntetett adatok szerint.

Fontos megjegyezni, hogy a Pálhalmi Agrospeciál Kft. nem csupán holstein tehenekkel, hanem sertésekkel is jelen volt Hódmezővásárhelyen, a XXII. Alföldi Állattenyésztési és Mezőgazda

A legszebb holstein-fríz nőivarú egyedek összevetése alapján a kiállítás nagydíját a dunaujvárosi Pálhalmi Agrospeciál Kft. Botos nevű tehené nyerte. A díjat Baranyai Sándor, a Magyar Szarvasmarha Tenyésztők Szövetségének elnöke adta át Juhász Károly műszakvezetőnek

Napokon. Ennek eredményeképp kocásüldőivel a harmadik helyezést érte el a sertések versenyében. Az igazán szép eredmények joggal tették büszkévé a vállalat Hódmezővásárhelyre ellátogató munkatársait. Mikor lapunk a távlati célokról kérdezte őket, arra válaszol, hogy mit terveznek a tíz díj megnyerése után, úgy feleltek: „hazamegyünk”.

B. L.

Az Év Tenyésztője

A kimagasló termelési és tenyésztési eredményeket felmutató gazdaságok tenyésztést irányító szakemberei közül évente egy alkalommal, egy személy részére – az Alföldi Állattenyésztési és Mezőgazda Napokon – Az Év Tenyésztője címet adja át a Holstein-fríz Tenyésztők Egyesületének elnöke. Idén Szili József, a Lajoskomáromi Tejtermelő Kft. ügyvezetője vehette át ezt az elismerést.

A szakember az érettségi után a Lajoskomáromi Győzelem Mg. Termelőszövetkezetben kezdte pályafutását. Munkaszereztetével és állhatatosságával kivívta vezetői bizalmát, 1987-ben kinevezték műszakvezetőnek, 2000-től a szakosított tehenészeti telep vezetőjeként folytatta a munkát. 2004-ben a szövetkezet tulajdonosi szerkezetének változásával feladatai közé került a tejhasznú szarvasmarha tenyésztési ágazat vezetése. 2005-ben átvette a hízómarha ágazat irányítását is. Az állatállományuk ekkorra már elérte a 3200-as létszámot. 2008-ban átvette a bajnai telep vezetését, ahol némi átszervezés révén egy év alatt 6 literrel növekedett a fejési átlag. 2009-ben a kft. új tulajdonosa felkérte ügyvezetőnek, majd 2010-ben a vállalati csoport egy másik tejhasznú szarvasmarha telepének ügyvezetői feladatait is átvette. Egy igen szerény genetikai potenciállal rendelkező állomány komplex fejlesztési irányvonalát kellett kidolgoznia. A

A díjat a Holstein-fríz Tenyésztők Egyesületének elnöke, Kiss Ferenc és Bognár László, a HFTE ügyvezető igazgatója adta át Szili Józsefnek (középen)

hosszú évek munkája meghozta gyümölcsét, hiszen ma már közel 10 ezer kg laktációs termelésű gazdaság vezetője. Nagy büszkeségük Sivatag, aki 4 hónapig a legmagasabb HGI-vel rendelkező holstein-fríz üsző volt Magyarországon.

készített és felvezetett holstein-fríz tenyészállat tenyésztője, a Makói Hagymakertész Kft. kapta. Az Alltech Hungary Kft. különdíját az I. kategória 1. helyezett szűz üsző tenyésztője, a dunaujvárosi Pálhalmi Agrospeciál Kft. vitte haza.

Az Ecolab Hygiene Kft. három különdíjat adott át. Az egyiket a holstein-fríz II. kategória győztese, a deszki Agronómia Kft. kapta a Virág nevű üsző bemutatásáért, a másik díjat a holstein-fríz V. kategória győztese vihette haza, a Lajoskomáromi Tejtermelő Kft. Cukor nevű tehené bemutatásáért, a harmadik díjat pedig a holstein-fríz IX. kategória győztese érdemelte ki, a dunaujvárosi Pálhalmi Agrospeciál Kft. Botos nevű tehené bemutatásáért. Az Állattenyésztési Teljesítményvizsgáló Kft. különdíjban részesítette a VIII. kategória győztesét, a deszki Agronómia Kft.-t.

Az Inter-Mix Kft. három különdíjából az egyiket a szűz üsző I. kategória győztes tenyésztőjének, a dunaujvárosi Pálhalmi Agrospeciál Kft.-nek, a másodikat a vemhes üsző kategória győztes tenyésztőjének, az érsekvadkerti Agroméra Zrt.-nek, a harmadikat pedig az első borjas tehené kategória győztes tenyésztőjének, az újirazi Körös 2000 Kft.-nek adta.

A Vet-Nutrition Consulting Kft. kiváló tenyésztői munkája elismeréseként a Pusztavámi Tejtermelő Zrt.-t részesítette különdíjban.

Az Axiál Kft. különdíját a szűz üsző II. kategóriában induló állatának bemutatásáért a Hajdúböszörményi Béke Mg. Kft. kapta.

A kiállítás Intermediate Champion és Reserve Champion tenyészállata, a Lajoskomáromi Tejtermelő Kft. Cukor nevű tehené lett, a tenyészállat bemutatásáért a Holstein-Fríz Tenyésztők Egyesülete különdíjában részesültek

Az Cargill különdíját a IV. kategória győztesének, az újirazi Körös 2000 Kft.-nek adta.

A Nemzeti Agrárgazdasági Kamara tejtermelési különdíját a legeredményesebb hazai születésű tenyészika utódjáért, a Mezőhegyesi Ménesbirtok Zrt. Szerény nevű tehené bemutatásáért kapta.

A Fair Cow Kft. különdíjában a holstein-fríz szűz üsző kategória győztese, a deszki Agronómia Kft. részesült.

A Hat-Agro Kft. három különdíjat aján-

lott fel. Az egyiket a IV. kategória győztesének, az újirazi Körös 2000 Kft.-nek, a másodikat a VII. kategória nyertesének, a Makói Hagymakertész Kft.-nek, a harmadikat pedig a legszebb tőgyű tehené tenyésztőjének, a dunaujvárosi Pálhalmi Agrospeciál Kft.-nek adta.

A Vitfoss Hungária Kft. két különdíjából a kiállításon való színvonalas megjelenéséért az egyiket a jászkiséri Laktored Kft., míg a másikat a Biharnagybajomi Dózsa Agrár Zrt. érdemelte ki.

Keresettebbek a koncentrált tejű fajták

Bár a mennyiségi szemlélet eluralkodásának következtében nincs komoly szerepük a koncentrált tejű szarvasmarha fajtáknak, mégis a különféle keresztezésekben, vagy akár fajtatiszta tenyészet formájában jelen van a jersey, az ayrshire, illetve a brown swiss fajta is. Ez azt mutatja, hogy a szinte egyeduralgó holstein-fríz mellett a tenyésztők részéről igény mutatkozott, és mutatkozik más intenzív termelésű, ám koncentráltabb tejet adó fajtákra is. Most úgy látszik, hogy több külső tényező (a szállítási költségek növekedése, a kézműves tejtermékek terjedése, az igényesebb fogyasztás megjelenése, s nem utolsósorban a támogatási rendszer változása) kedvezően befolyásolja a koncentrált tejet termelő fajták terjedését. A kiállításon a showbírálat után kérdeztük **Béri Bélát**, a Koncentrált Tejű Fajták Tenyésztő Egyesületének ügyvezető igazgatóját.

– A vásárhelyi kiállításon igyekszünk több jerseyvel megjelenni, hiszen a jersey létszáma Magyarországon a koncentrált tejű fajták között kiemelkedő, most már megközelíti a kétezer fejt tehenet, és ezzel a holstein-fríz és a magyartarka mögött a harmadik helyet foglalja el a tejtermelésben – mondta az ügyvezető. – Hagyomány, hogy minden évben show bírálatot

Béri Béla: nálunk még kevésbé ismert új fajtát is felvezettünk

rendezünk, elhozzuk a kiváló küllemű egyedeket a bírálatra. Emellett a kiállítás arra is lehetőséget teremt, hogy nálunk még kevésbé ismert új fajtát is felvezessünk és megismertessünk a szakmai közönséggel. A svéd vörös fajta ezek közé tartozik, hiszen 2014-ben részesült ideiglenes fajtaelismerésben. Még csak néhány

A Koncentrált Tejű Fajták Tenyésztő Egyesülete 3 fajtával jelent meg a kiállításon. A show bírálaton a jersey és svéd vörös teheneket **Szőnyi Viktor**, az Egyesület elnöke és egyúttal küllemi bírálója rangsorolta. Harmadik helyezést a gyulai Körös-Maros Biofarm Kft. Gréta nevű jersey tehene, második helyezést szintén a gyulai Körös-Maros Biofarm Kft. Meghann nevű jersey tehene, míg az első helyezést a kenderes-bánhalmi Középtiszai Mg. Zrt. Basa nevű jersey tehene kapta.

A Koncentrált Tejű Fajták Tenyésztő Egyesülete különdíjat ajánlott fel a jersey fajta tenyésztésében elért eredményéért a Középtiszai Mg. Zrt.-nek, valamint a koncentrált tejű fajták tenyésztésében végzett munkájáért és a kiállításon való eredményes szerepléséért a Körös-Maros Biofarm Kft.-nek.

üzemben látható, de a tenyésztők részéről igény mutatkozott arra, hogy megismerjék ezt az úgynevezett északi fajtát, ami ma már egy kicsit kompozit fajtának számít, hiszen több északi fajtának, a svédnek, a norvégnek, a dánnak és a finnek a keveredéséből származik, éppen ezért újabban már viking redként is szokás nevezni. Hoztunk a kiállításra két egyed, amit azért tartok fontosnak, mert a svéd vörös nem a legintenzívebb tejtermelő, ám tejhasznosítású fajta, a holsteinnél valamivel kevesebb, de kiváló, akár 8000 literes tejtermelésre is képes. Manapság amikor a tejtámogatási rendszer átalakul, amikor a tejtermelők pontosan tudják, hogy nem a tej mennyiségére kapják majd a támogatást, hanem magára az állatra, akkor azok a fajták is felértékelődhetnek, amelyek viszonylag kisebb testűek, esetleg kevesebb, ám értékesebb tejet adnak. Szerintem egy nagyon jól sikerült show bírálatot tartottunk, ahol első laktációs jersey tehenek vetélkedtek.

L. Z.

Fiatalok a porondon

Látványos – és egyben izgalmas – színpontja volt a rendezvénynek az Ifjú Holstein-tenyésztők XVIII. Országos Felvezető Versenye, ahol a fellépő párosok idén is az összhangjukról, az egyedek idomítottságáról adtak tanúbizonyságot. A versenyre nevező fiatalok többsége olyan családból érkezett, ahol a szülők is állattenyésztéssel foglalkoznak. Keményen dolgoznak a sikerért, több héten át készülnek, vezetik a sokszor náluk tízszer súlyosabb állatokat. Közben megtanulják a versenyzés minden szabályát és a legfontosabbat: elfogadni a bíró döntését.

Harsányi Sándor főbíró, a Holstein-fríz Tenyésztők Egyesülete területi igazgatója kiemelte, bár a külső szemlélő számára egyszerűnek tűnik, mégis kemény munka bemutatni egy állatot a ringben. Első lépésként a szabadtartási környezetből kell kiemelni a félénk állatot, kézhez kell szoktatni, úgynevezett vezethető állapotba hozni. Ehhez legalább egy hónapon keresztül, napi 1-2 órányi időt szükséges az állattal foglalkozni. Ennek segítségével a hódmezővásárhelyi Hód-Mezőgazda Zrt. – a Holstein-fríz Tenyésztők Egyesületével közösen – két éve felkészítő tábort szervez az ország több pontjáról érkező gyerekeknek. Ezek az üszők mindig a legújabb kedvencek. Külön tartják őket, foglalkoznak velük, mert az addig szabadon mozgó állatoknak szokatlan a bemutatató körüli felhajtás, az ismeretlen környezet, a show harsánysága.

– Amikor a 108-as versenyző belépett a ringbe, attól kezdve tartotta velem a szem-

FOTÓ: PRÁG FERENC

Korhammer Norbert különleges kapcsolatot ápol a felvezetett üszővel

kontaktust – indokolta a zsűri döntését Sebők Tamás, a Holstein-fríz Tenyésztők Egyesülete területi igazgatója. Hibátlanul hajtotta végre a kért feladatot, megállásnál az előírásoknak megfelelően állította be az állat lábát, s lábtartás cserével követte a bíró mozgását. Az éppen tucattnyi fiatal – a bírók véleménye szerint – felnőttet megsejgyenítő ügyességgel vezette fel az üszőket.

– Összhangban kell lenni a jószággal, talán ez a legfontosabb – avatott be az idén is legjobbnak bizonyult Korhammer Norbert, aki már a felnőttek között is bizonyítja rátermettségét. A 15 éves deszki fiatalembernek természetes, hogy állatok és

traktorok között tölti minden idejét, s már több éve indul a felvezetők versenyén. Amikor csak lehetősége adódik, Deszken tartózkodik a tehenészeti telepen, nem ritka, hogy az ellető istállóban alszik. Különleges kapcsolatban van az általa betanított üszővel, amire a bíró indoklásában is kitért. De a többi tizenéves sem tekinthető kezdőnek, versenyzőként számos dicséretet gyűjtöttek már be. – Megpróbálom erősen tartani, van, amikor nem sikerül, és el akar szaladni – magyarázta Norbi, hogy tudni kell bánni az üszőkkel, hiszen többszáz kilós állatokról van szó, miközben az ifjú felvezetők alig 40-50 kilósak.

A jelentkezők olyan fiatalok – sok esetben még gyerekek –, akik időt, energiát nem sajnálva gyakorolnak azért, hogy a versenyt megnyerjék. Komoly szabályoknak kell megfelelni, ahol elsősorban a felvezető munkája kerül a középpontba. A bíró egyebek között azt figyeli, hogy milyen szinten tanították be az üszőt, illetve milyen az összhang az állat és felvezetője között. Fontos, hogy az üsző mozgása, haladása folyamatos legyen. Ezen kívül egyfajta „metakommunikáció” zajlik a bíró, valamint a felvezető között, hiszen a felvezetőnek folyamatosan figyelnie kell a bíró instrukcióit, amit a lehető legjobban végre is kell hajtani.

A gyerekek mellett a tenyésztők is nyertesnek érezhetik magukat, amikor azt láthatják, hogy a felnövekvő generációban is megvan az a lelkesedés, ami az állattenyésztéshez elengedhetetlen.

VINICZAI SÁNDOR

Az ifjú felvezetők időt, energiát nem sajnálva gyakorolnak azért, hogy a versenyt megnyerjék

A küllem és a termelés összhangja

A holstein-fríz fajta show bírálatára – a Nemzeti Holstein Showra – a Holstein-fríz Tenyésztők Egyesülete minden évben nemzetközi bírót hív Hódmezővásárhelyre, akit egy európai showbírói panelből választanak ki. (E bírói panelben hazánkat *Kőrösi Zsolt*, *Harsányi Sándor* és *Sebők Tamás*, a HFTE küllemi bírálói képviselik.) Mivel az egyesület az Európai Holstein Konföderáció tagja, íratlan szabályzat kötelezi őket, hogy az ebben a panelben megtalálható bírók közül válasszanak. Ez a választás általában nem nehéz, sokukkal ugyanis jó barátságban, ismeretségben vannak. Az idei bíró – aki januárban a belgiumi Gentben együtt bírálta Sebők Tamással az Agriflanders kiállításon – Hollandiából érkezett.

Jan Steegink Hódmezővásárhelyen valódi show-hangulatot teremtett a ringben a mintegy ötórás holstein bírálat alatt. Ahogy korábban már a Magyar Mezőgazdaságban is bemutattuk a gazdaságát, most kérdésünkre személyesen is elmondta, hogy 100 tehenet fejnek, ezek 70 százaléka vörös, 30 százaléka pedig fekete tarka holstein-fríz. Az állatok átlagos standard laktációs tejtermelése 9300 kilogramm, 4,6 zsír és 3,7 fehérje százalékkal. Az átlagos küllemi bírálati végpontszám 85

(összehasonlításképpen: hazánkban a tehenek 92 százaléka 75 és 84 pont között értékelődik), ezzel az eredménnyel Hollandia legjobb tíz állományának egyike az övé.

Ragaszkodását a vörös tarkához legin-

kább érzelmi okokkal magyarázta, mint mondta, édesapja kezdett foglalkozni ezzel a fajtaváltozattal. Nem elhanyagolható szempont azonban az sem, hogy Hollandiában a tej fehérjetartalma a sajtgyár-

Jan Steegink az élességgel kombinált optimális mélységet keresi az állatban

Nem csak szépek, hasznosak is

Régóta fennálló dilemma, amiben a szakemberek sem képviselnek egységes álláspontot: fejjünk ki egy tehénből rövid idő alatt minél több tejet, vagy a hosszú hasznos élettartamra törekedjünk? A hazai termelésellenőrzött tejelő tehénállományra jellemző 2,2 átlagos laktációs számot, valamint a körülbelül 440 napos átlagos két ellés közötti időt tekintve a kérdés jelenleg eldöntöttnek látszik. Hogy ez mennyire így van, az Hódmezővásárhelyen is megmutatkozott: míg üszöket nagy számban mérettettek meg a tenyésztők, tehenekből jóval kisebb volt a felhozatal. Tudjuk, hogy itt showbírálat zajlik, ahogy azonban azt is, hogy a funkció és a forma azért valahol összefügg. Hová tűnnek a tehenek, az ígéretes üszökből miért nem látunk több felnőtt állatot, kérdeztük *Bognár Lászlót*, a Holstein-fríz Tenyésztők Egyesületének ügyvezető igazgatóját.

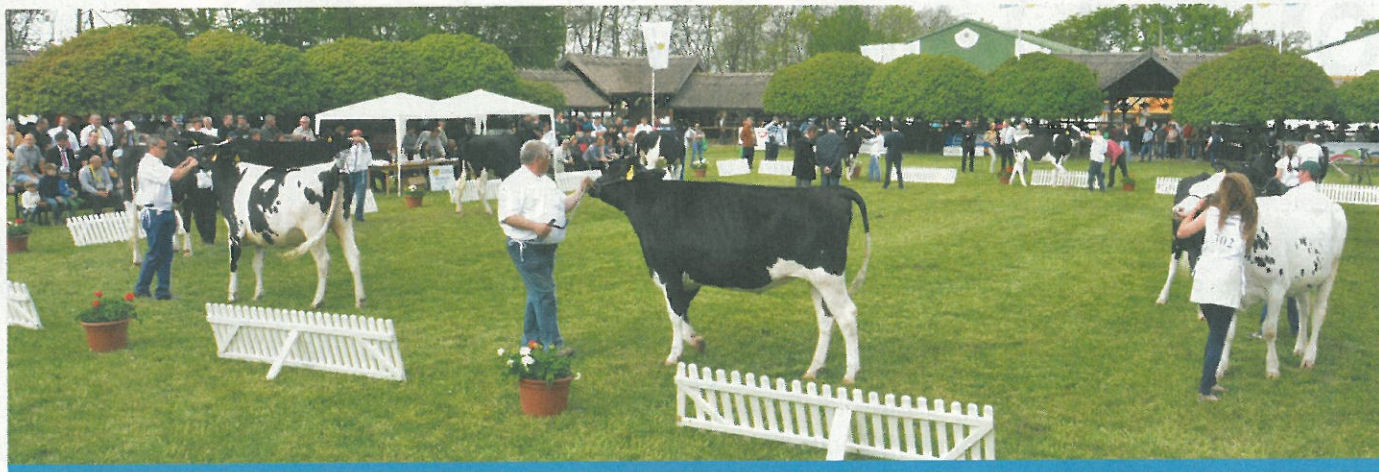
– Ez egy rendkívül izgalmas és sok összetevős kérdés, kezdte válaszát a

szakember. Mint mondta, ma Magyarországon növekszik az üszők, s így a tejhasznú állomány létszáma is. Ennek a növekedésnek számos oka van, így például az, hogy az exportra szánt állatok – a külföldi piacok változása és az ismert állat-egészségügyi helyzet miatt – itthon maradtak, illetve az, hogy a tenyésztők ivarspecifikus spermát használnak. Ezzel együtt a termelés is növekszik: a tejelő tehenek átlagos, 305 napos zárt laktációs termelésében soha nem látott ugrás következett be tavaly: több mint 400 kilogrammallyal növekedett az országos átlagos tejhozam, és elérte a 9400 kilogrammot. Ez pedig Európában is az élmezőnybe tartozó termelési színvonal, hangsúlyozta *Bognár László*.

A shown tapasztalt létszámcsökkenés okaira rátérve elmondta, hogy a holstein-fríz egy önfeláldozó fajta, a tejtermelés szintjének fenntartása érdekében saját tartalékait is mozgósítja, jelentős súly-

vesztést elszenvedve az ellést követő hatvan napban. – Ebben az időszakban az állat nem képes annyi takarmányt megenni, ami fedezné ennek a nagy tejtermelésnek az energiaigényét, ennek következtében pedig mindenféle anyagcsere problémák lépnek, léphetnek föl.

Való igaz, hogy minden fiatal üsző, ha feszes hátvonala, jó lábalakulása, megfelelő erősségű mellkasa van, jónak minősül. Az is igaz azonban, hogy az átlagos laktációs szám 2,2, ami azt jelenti, hogy egy nagy termelésű tehén nem éri meg a harmadik laktációját. Ma tehát már nem teljesül az egy évben egy borjú, egy laktáció elvárás. – Mint ismert, az Ezüst Kanna díjat azoknak az egyedeknek adjuk ki, amelyek a legmagasabb első, illetve több-laktációs termelést érik el. Van olyan díjazott egyed, amelyik 17 ezer kilogramm tejet adott 305 nap alatt, ez pedig óriási termelés. A tenyésztők nem apasztják el 60 nappal az ellés előtt a tehenet, hiszen

tás miatt kulcskérdés, s mint mondta, ennek termelésében valamivel jobb eredményeket ér el a vörös tarkával. További előnyüknek tartja, hogy a fekete tarkáknál erősebb testalkatúak, s ezt a tulajdonságukat a tenyésztés során próbálják is megtartani.

Sok tenyésztővel ellentétben ugyanis, akik a minél élesebb tehenet kedvelik, Jan Steegink a két tulajdonság kiegyensúlyozott ötvözetére törekszik. Mint mondja, nem szereti a mélység nélküli, gyenge mellkasú, nagyon éles, nagyon finom teheneket. Az élességgel kombinált optimális mélységet keresi egy állatban. Ha ugyanis ez a szerencsés „együttállás” létrejön egy tehenben, akkor az az ellés után

minden probléma nélkül képes 40 liter tejet termelni. Míg egy olyan tehen, amelyiknek nincs megfelelő mellkasa, erre képtelen, hangsúlyozza.

Úgy tapasztalta, hogy Magyarországon sem jellemzőek a túl éles tehenek, nagyon sok, küllemi szempontból egyensúlyban lévő állatot látott a ringben. Ennek alapján úgy ítélte meg, hogy a magyar tenyészcélok a hollanddal egy irányba mutatnak. Kiemelte még a láb-, a lábvég-alakulás fontosságát, mert mint mondta, még egy kevésbé jó tőgyalakulás sem akkora probléma, mint egy rossz mozgásképp, ami a lábak betegségét, illetve az állat idő előtti selejtezését okozhatja. Hollandia ezen tulajdonság jelentőségét felismerve Euró-

pában az elsők között kezdte bírálni a mozgásképet (locomotion).

Végül arra a kérdésre, hogy miként érinti a tejkvóta megszűnése, a szakember elmondta: ez a tény az ő életében nem hoz nagy változást. Ha több tejet akarna termelni, ahhoz több takarmányra, annak megtermeléséhez pedig újabb földekre lenne szüksége. A földvásárlást jelenleg nem engedheti meg magának, Hollandiában ugyanis 60-70 ezer euró egy hektár ára. Ráadásul a nagyobb állomány több trágyát termelne, és náluk azt is kvóta szabályozza. – Maradok tehát a jelenlegi méretnél, maximum 10 tehenrel tervezem növelni állományom nagyságát, mondta végül Jan Steegink.

B.B.E.

Bognár László: a show nem öncélú, itt megmutatjuk a követendő irányt

akkor még 35 kilogramm tejet termel naponta. Ennek következménye az elnyújtott laktáció, a későbbi vemhesülés és ellés, s így áll elő a megnövekedett, mint-

egy 440 napos két ellés közötti idő. Nem jön évente az egy borjú, egy laktáció. Ez a gyakorlat nyilvánvalóan megviseli az állatot, így történhet meg, hogy kevés olyan jó tehen van, amelyik a show kategóriában is megjelenhet, magyarázza a szakember, hozzátéve, hogy Magyarországon showtenyészetek sincsenek. Mint mondja, érthető, hogy egy állattartónak, tenyésztőnek fontosabb, hogy jó tejlő állatai legyenek, mint szépek. – Mi ezzel együtt azt az álláspontot képviseljük, hogy a nagy termelés funkcionális küllemmel kell, hogy párosuljon, ebben a szerencsés esetben ugyanis a tehen is tovább él, így hosszabb ideig termel profitot a gazdának. Ilyen okok miatt látunk itt kevesebb olyan tehenet, amelyik szép is és profitot is hoz, magyarázza a szakember.

Kérdésünkre, hogy a világ egyik legnagyobb átlagos telepi létszáma nem ad-e elég merítési lehetőséget, Bognár László elmondta, ez ma hazánkban 387, így a tenyésztőknek kevés idejük marad egy állatra. Tegyük hozzá azonban, hogy ebben az állításban van némi ellentmon-

dás, mert való igaz, Hódmezővásárhelyen nyert már olyan tenyésztő, akinek mindössze 26 tejlő marhája volt, így több ideje van egy állatra, de többségében, ahogy az idén is, nagy gazdaság állatai közül került ki a nagydíjas. Erre a felvetésre Bognár László elmondta, hogy a sokszor nyertes, a nagy, átlag feletti mérettel rendelkező gazdaságokban, így például Lajoskomáromban, Pálhalmán vagy Deszken dolgozó szakemberek a szó legnemesebb értelmében tenyésztők, akik nem csak azzal törődnek, hogy egy jó körülmények között tartott állományuk legyen. Gondot fordítanak arra is, hogy az állomány egy részét showtípust örökítő bikákkal termékenyítsék. Teszik ezt azért, mert az üzletnek is jót tesz, ha megmutathatják leendő vevőiknek az állataikkal nyert díjaikat. – A show tehát nem öncélú, hanem olyan, mint egy divatbemutató. Itt megmutatjuk, hogy mi az irány, a tenyésztési cél, mi az, ami követendő. Ezek a tehenek ugyanis nem csak szépek, hanem hasznosak is.

BÁRDOS B. EDIT

